

Nederlands Verbond van Mandoline-Orkesten

Opgericht 13 juli 1947 – Kon. Goedgekeurd 6 april 1962

Scholingswerk voor het mandoline- en gitaarspel

Eisen voor de amateurexamens

MANDOLINE – MANDOLA – GITAAR

In de graden: A-elementair – A – B – C – D – E

F1: Assistentdirigent voor mandoline-orkest

F2: Solospel mandoline, mandola of gitaar

Deze examens worden in verschillende plaatsen van ons land afgenomen. Aankondigingen verschijnen in het blad "Mandogita". Bij voldoende deelname is het voor groepen mogelijk een examendag in hun plaats vast te stellen.

Inschrijfformulieren, waarop tevens de examengelden staan vermeld, kunnen worden aangevraagd bij:

Mevr. Lenie Kerkhoven
Verlengde Fortlaan 21a
1412 CW Naarden
Tel. 035-6780969

Uitgave NVvMO 1 januari 2004

Voorwoord

In 1966 verscheen het boekje “Eisen amateur-examens” van het Nederlands Verbond van Mandoline-Orkesten. Vele examenkandidaten hebben er gebruik van gemaakt en hebben deelgenomen aan de examens die door het Verbond werden georganiseerd. Nu, vele jaren later, is er de behoefte ontstaan de eisen aan te vullen daar in de afgelopen decennia een grote ontwikkeling heeft plaatsgevonden op het gebied van mandoline- en gitaartechniek. Een ontwikkeling die een grote bijdrage heeft gehad in professionalisering van het mandolinespel. Het is nu in Nederland mogelijk mandoline te studeren aan het Conservatorium; voor de gitaar was dit belangrijke moment al eerder bereikt. De afgelopen jaren zijn er reeds diverse mandolinedocenten afgestudeerd. Dit betekent zeer veel voor de mandoline-opleidingen. Daarnaast wordt er in geheel Europa gewerkt aan het uitbreiden van het repertoire en het heruitgeven van mandolinemuziek uit de klassieke hoogbloeitijd van het instrument: de 18^e eeuw. Met het heruitgeven van deze literatuur zijn met name de aanslagtechnieken voor mandoline ingrijpend veranderd. Dit betekent dat ook het leerplan veranderd dient te worden.

Als vereniging binnen het UNISONO streven wij naar eenheid en samenwerking met andere organisaties van amateur muziekbeoefenaars. Ook op het gebied van een examenniveaus is getracht tot conformiteit te komen.

In deze aangevulde eisen is getracht de veranderingen door te voeren, zonder daarbij het idee te hebben volledig te zijn. Zoals u hierboven kunt lezen gaat met name de repertoire-ontwikkeling de laatste 20 jaren zo snel, dat actueel zijn niet mogelijk is. Een deel van deze verantwoordelijkheid willen wij ook neerleggen bij de docenten. Daarnaast is het natuurlijk mogelijk om inhoudelijk advies te vragen aan de leden van de Adviesraad.

Het Verbond dankt in het bijzonder de leden van de Adviesraad, die dit omvangrijke werk op zich hebben genomen. Dankzij de inzet van Annemie Hermans, Lenie Kerkhoven, Benny Ludemann, Daniëlle de Rover en Martine Sikkenk is dit boek tot stand gekomen.

Moge de examens die in de toekomst afgelegd zullen worden, er toe bijdragen dat mede hierdoor het niveau van ons samenspel sterk verder zal stijgen en moge het de jongere spelers een uitdaging bezorgen om onze instrumenten tot in lengte van de dagen te bespelen.

Nederlands Verbond van Mandoline Orkesten.

H. J. Th. Hermans, voorzitter

INHOUDSOPGAVE

Nederlands Verbond van Mandoline-Orkesten.....	1
Scholingswerk voor het mandoline- en gitaarspel	1
Voorwoord.....	2
Algemeen.....	3
BEOORDELING.....	4
Methodes en aanvullend oefenmateriaal.....	5
Boeken voor muziektheorie:.....	8
Muziekgeschiedenis.....	8
Naslagwerken	8
EXAMENEISEN voor diploma A-elementair.....	10
EXAMENEISEN voor diploma A	11
EXAMENEISEN voor diploma B	13
EXAMENEISEN voor diploma F.....	23
PRAKTIJK EXAMEN F-1. Assistent(e) en aankomend Dirigent(e) voor Mandoline Orkesten van het Nederlands Verbond.	25
PRAKTIJK EXAMEN F-2.....	26
voor SOLO MANDOLINE en bij-instrument MANDOLA	26
PRAKTIJK EXAMEN F - 2 voor SOLOSPEL GITAAR.....	27
EXAMENEISEN voor diploma G	28

Algemeen

BEOORDELING

Voor iedere examengraad moet men een praktisch en theoretisch gedeelte afleggen voor een examencommissie van minstens twee personen. Deze commissie wordt benoemd door het Verbondsbestuur.

Er worden cijfers gegeven van 1 t/m 10 voor de volgende rubrieken:

Praktijk:

1. Zuiverheid en toonvorming
2. Techniek linkerhand
3. Voordracht, nuancering
4. Aanslag/plectrumbehandeling
5. Tempo en ritmiek
6. Prima vista

Voor deze rubrieken moet de kandidaat **gemiddeld** een 6 behalen, met dien verstande dat er in geen der rubrieken een cijfer lager dan 5 mag zijn.

Theorie:

De theoretische kennis wordt zowel mondeling als schriftelijk getoetst

Voor dit onderdeel moet **tenminste** een 6 worden behaald.

Iedere kandidaat ontvangt na afloop van het examen een rapport.

Wanneer men b.v. alleen voor het praktische- of theoriegedeelte slaagt, dan kan men bij een herexamen voor het betreffende onderdeel vrijstelling krijgen.

Voor een herexamen praktijk of theorie is de helft van het inschrijfgeld verschuldigd.

Het getuigschrift wordt kosteloos verstrekt.

Zoals reeds vermeld zijn er de afgelopen jaren voor mandoline/mandola grote veranderingen geweest. Hieronder worden de **aanvullingen op de speeltechnieken genoemd:**

- ◆ Aanleren van de vallende aanslag, opslag over één snaar en combinaties van deze twee (schuine plektrumstand).
- ◆ Aanleren van registertechnieken (naturale, sul tasto, sul ponticello).
- ◆ Aanleren van doorslipaanslag (schuine plektrumstand) en gevorderde aanslagtechnieken met schuine plectrumstand.
- ◆ Aanleren van wisselslag (rechte plektrumstand).
- ◆ Aanleren van tremolo (rechte plektrumstand).
- ◆ Verder ontwikkelen van aanslagtechnieken (combinaties van schuine en rechte plectrumstand).
- ◆ Aanleren van natuurlijke en kunstmatige flageoletten en pizzicato-techniek.
- ◆ Ruime aandacht geven aan het kritisch beluisteren van de eigen toonkwaliteit en ontwikkeling van het vibrato-spel.
- ◆ Verder ontwikkelen van het legatospel zowel bij aangeslagen als bij getremoleerde stukken (aandacht voor zinsbouw en articulatie).

Voor **gitaar** geldt dat de laatste jaren steeds meer aandacht gegeven wordt aan de apoyando-aanslag, ook wel vallende aanslag of aanslag met steun genoemd. De leerling leert zowel apoyando als tirando (getokkelde) aanslag gebruiken. Vanuit popmuziek,

Spaanse en Zuidamerikaanse invloeden komen accordslagen in de muziek voor.

Methodes en aanvullend oefenmateriaal

Kanttekening: Onderstaande lijst beoogt niet compleet te zijn. Tegenwoordig komen er jaarlijks een aantal nieuwe voordrachtstukken voor mandoline (en gitaar) uit bij de bekende Duitse uitgevers Joachim Trekel Verlag, Musikverlag Vogt&Fritz, Grenzland Verlag e.a. Voor gitaar verschijnen er in Nederland de laatste jaren ook vele nieuwe methoden en voordrachtstukken bij uitgevers als Broekmans & Van Poppel en de Haske. Informatie hierover is te verkrijgen bij de Adviesraadleden. Daarnaast worden in deze eisen waarschijnlijk ook werken genoemd, die niet meer verkrijgbaar zijn. Echter voor de volledigheid (ook vanuit historisch oogpunt) worden ze wel vermeld.

Het spreekt vanzelf dat als men voor het examen stukken uitzoekt die niet in de lijst voorkomen, er in goed overleg met de docent kan worden bepaald of het niveau past.

Mandoline/mandola

Marga Wilden-Hüsgen	- Mandolinenschule
Maria Moors, Marlo Strauß	- Spaß mit der Mandoline, deel 1 (in het Nederlands vertaald)
Maria Moors	- Spaß mit der Mandoline, Heft 2
Raffaele Calace	- Schule für Mandoline, Heft 1 t/m 4
Dittrich & Socha	- Die neue Mandolinenschule, Heft 1 t/m 4
Theodor Ritter	- Mandolinenschule, deel 1 t/m 5
Joh. B. Kok	- De Nieuwe Mandolineschool
S. Ranieri	- Mandoline Methode, deel 1 en 2
Konrad Wölki	- Schule für Mandoline, deel 1 en 2
Gerhard Vogt	- Mandolinenspiel leicht gemacht, Heft 1 en 2
Marga Wilden-Hüsgen	- Technische Studien für Mandoline
Benny Ludemann	- Tonleiterstudien in C
Gertrud Tröster	- Technique on 8 strings, Part 1 en 2
U. und B. Junghans	- Die Mandoline (solo)
Theodor Ritter	- Sechs Etüden für Mandoline mit Gitarrenbegleitung
Dittrich & Socha	- Etüden für die Mandoline in der erste Lage
Pleyel op. 8	- Zes duetten
Arthur Seybold, op. 182	- Etüdenschule, delen 3 t/m 6
J. Powrozniak	- Zwölf Etüden
Wolfgang Bast	- 20 Etüden für Mandoline
Inge Kälberer	- Virtuose Etüden für Mandoline solo
Elke Tober	- Leichte Solostücken
Marlo Strauß	- Musikalisches Bilderbuch
Marlo Strauß	- Burlesken
Marlo Strauß	- Vier Episoden
Marlo Strauß	- Blues und Spirituals
Marlo Strauß	- Sechs Präludien
Marlo Strauß	- Aphorismen

Marlo Strauß	- Fünf Klangbilder
Marlo Strauß	- La Follia
Gabriele Leone	- Air No. 4
Gabriele Leone	- Variationen, Heft 1 en 2
Ralph Paulsen-Bahnsen	- Piezas ritmicas
Carmen Thiergärtner	- Europäische Liedergarten
Klaus Schindler	- Blues, schwing and ragtime
Klaus Schindler	- Suite Popular
Marianne Verpoest	- Vakantie
Oliver Kälberer	- Kleine Suite 1 en 2
Juan Carlos Muñoz	- Estampes
Pietro Denis	- Capriccio No. 1
J. Pietrapertosa, C. Munier, Kreutzer, Mazas, Edgard Bara	- Etudes o.m. in de verschillende methodes

Mandoline soli: in de uitgaven van "Le Mediator"

Lehrplan Mandoline (uitg. door Verband deutscher Musikschulen e.V., 1991)

Verder zijn vele duo's verkrijgbaar via genoemde Duitse uitgevers.

Mandoloncello

Dotzauer-Klingenberg	- Violoncelloschule, deel 1 t/m 3
J. Dotzauer, J. Merk Altmandoline	- Sechzig Etüden für Mandoloncello oder Altmandoline

Gitaar

Cees Hartog	- De kleine gitaarstarter
Cees Hartog	- Gitaarstarter 1 en 2
Cees Hartog	- Stringwalker en diverse andere boekjes met voordrachtstukken
Marcel Boelaars	- Happy melodies 1, 2 en 3
Joep Wanders	- Go for guitar
Joep Wanders	- Gitarre tirando
Joep Wanders	- Three of a kind en diverse andere boekjes met etudes en voordrachtstukken
Patrick van Gerven	- Hit the strings
Dieter Kreidler	- Gitarrenschule Band 1 en 2
Gerd Maesmanns	- Die Kindergitarre
M. Carcassi	- Gitarrenschule
F. Carulli	- Gitarrenschule
D. Aguado	- Metodo completo
F. Sor	- Metodo completo
Henk van Schagen	- Handleiding voor de gitaar
Guido Topper	- A Modern Approach to the Guitar
Bruno Henze	- Das Gitarrespiel

Schaller-Scheit	- Lehrwerk für die Gitarre
Karl Scheit	- Lehr- und Spielbuch für Gitarre
E. Pujol	- Escuela Razonada de la Guitarra
F. Sor/Carl Dobrauz	-Verzameling etudes en voordrachtstukken, Band 1 t/m 7
Luisse Walker	- Das Tägliche Training
A. Segovia	- Diatonic Major- and Minor scales
D. Visser	- Diatonic-, Chromatic-scales; interval systems
Pieter van der Staak	- Verschillende composities

Verschillende computerprogramma's, die een hulp kunnen zijn bij het oefenen met toonladders, intervallen, akkoorden en bij gehooroefeningen.

Boeken voor muziektheorie:

Theorie ABCD	- Jan van der Goot
Eenvoudige algemene muziekleer: afd. A: diploma A en B afd. B: diploma C, afd. C: hogere diploma's)	- Bernard Nelleke
Grondbeginselen der muziek	- Piet Pranger
Eenvoudige muziekleer	- Hennie Schouten
Eenvoudige muziekleer	- Gerard van Hulst
Praktisch muziekboek	- Theo Willemze
Vreemde woorden in de muziek	- Leon C. Bouman
Algemene muziekleer	- Hans Renner
Kleine muziekleer	- Sem Dresden/Dr. J. Daniskas
Muziekleer voor gevorderden	- Hennie Schouten
Cursus muziektheorie	- Joh. B. Kok
Grondslagen van de muziektheorie	- Mart. J. Lürsen
Algemene muziekleer	- Theo Willemze
Algemene muziekleer	- Sem Dresden
Eenvoudige harmonieleer	- Evert Koning
Harmonieleer	- Hennie Schouten
Theorie van de muzikale versieringen	- H. Riemann/Immig
Muzikale vormleer	- Hennie Schouten
De kunst van het moduleren	- Wouter Paap
Praktische modulatieleer	- Kl. van Oostveen
Instrumentationslehre für Zupfinstrumente	- Konrad Wölki
Nachtrag (1974) zu Instrumentationslehre	- Konrad Wölki

Muziekgeschiedenis

Muziekwijzer, deel I	- Han Bos
Muziekgeschiedenis I en II	- J. H. W. Kool
Miniatuur muziekgeschiedenis	- G. André de la Porte
Schematisch overzicht der muziekgeschiedenis	- Coen Kries
Geschiedenis der muziek	- Curt Sachs
Muziek door de eeuwen, 4 delen	- Drs. W. G. M. Kloppenburg
Inleiding tot de muziekgeschiedenis	- Casper Höweler
Handboek voor de muziekgeschiedenis	- Dr. M. Boereboom
Muziekgeschiedenis	- Prof. Dr. K. P. H. Bernet Kempers

Naslagwerken

The Guitar and the Mandolin	- Philip Bone
Die Gitarre und Ihre Meister	- Fritz Buek
De Gitaar	- Victor van Puyenbroek
The early mandolin	- James Tyler, Paul Sparks

The classical mandolin	- Paul Sparks
Das grosse Buch der Zupforchester	- Matthias Henke
Geschiedenis van de mandoline	- Robert Janssens
Geschiedenis van de luit en de gitaar	- Robert Janssens
Handbuch der Gitarre und Laute	- Konrad Ragossnig
Mandolins of the 18th century	- Stephen Morey
De mandoline	- Uitgave NVvMO
Entwicklungsphasen des Zupforchesters	- Konrad Wölki
50 Jahre Berliner Lautengilde	- Konrad Wölki
Geschichte der Mandoline	- Konrad Wölki
Die Barockmandoline	- Marga Wilden-Hüsgen
De mandoline en de gitaar door de eeuwen heen	- Alex Timmerman

EXAMENEISEN voor diploma A-elementair

Mandoline of mandola

PRAKTISCH

Het spelen van:

Twee lichte voordrachtstukjes naar eigen keuze.

De grote terts toonladders van C (over één octaaf) en G (over twee octaven).

Beide toonladders op- en afwaarts kunnen opnoemen en spelen:

in matig tempo (kwartnoten) tremolo

in sneller tempo (achtste noten) afslag.

Prima vista: een eenvoudige melodie.

Deze wordt op het examen voorgelegd en men krijgt de gelegenheid deze even rustig in te zien.

THEORIE

Voor dit diploma worden eenvoudige vragen gesteld omtrent het toonstelsel, toonnamen (vlot lezen in de G-sleutel), notenwaarden en rusttekens (tot en met de zestienden) en maatsoorten (kwarts-maatsoorten).

Speelmateriaal:	Elke Tober	Leichte Solostücken
	Marlo Strauss	Musikalisches Bilderbuch
	Carmen Thiergärtner	Europäisches Liedergarten

Gitaar

PRAKTISCH

Het spelen van:

Twee door de kandidaat zelf gekozen oefeningen of voordrachtstukjes uit een studieboek.

De grote terts toonladders van C en G. op- en afwaarts opnoemen en spelen:

in matig tempo (kwartnoten)

in sneller tempo (achtste noten).

Na iedere toonladder moet de kandidaat tevens de hoofdaccorden kunnen spelen.

Prima vista: een eenvoudige oefening zal worden voorgelegd en men krijgt de gelegenheid deze even rustig in te zien.

THEORIE:

Zoals vermeld onder mandoline/mandola.

Speelmateriaal:	Jos. Küffner	25 Leichte Sonatinene
	Walter Götze	Erstes Gitarrenspiel deel I en II
	Walter Götze	Leichtes Gitarrenspiel, deel I

EXAMENEISEN voor diploma A

Mandoline of mandola

PRAKTISCH

Het spelen van:

Twee voordrachtstukjes naar eigen keuze, waaruit moet blijken dat men enige technische vaardigheid heeft.

Een goede plectrumbehandeling (vallende afslag, opslag over 1 snaar, wissel slag met rechte plectrum en een tremolo).

De grote tertstoonladders van C (1 octaaf) - G (2 octaven) - D (1 octaaf) - A (2 octaven) en F (1 octaaf):

in matig tempo (kwartnoten) tremolo

in sneller tempo (achtste noten) afslag.

Prima vista: een eenvoudige melodie.

THEORIE

Notatie en notenstelsel

Het kunnen lezen van het muziekschrift in de sleutel van het eigen instrument tot en met 3 kruisen en 1 mol. Dit op grond van kennis en inzicht in:

- de functie van de notenbalk, noten, hulplijnen, octaafverplaatsingstekens en sleutels.
- de vorm en waarde van hele, halve, kwart, achtste, zestiende noten en rusten en de waardeveranderingen door toevoeging van stip of verlengingsboog.
- de functie van kruis, mol en herstellingsteken en het gebruik hiervan als vast of toevallig voortekens.

Toonladders

Kennis van en inzicht in de bouw van de majeure ladder, blijkend uit:

- het kunnen bouwen van majeure toonladders tot en met drie kruisen en 1 mol, zowel stijgend als dalend.
- van voorgespeelde majeure toonladders, waarin bij enkele ladders wordt afgeweken van de majeure intervallen, kunnen bepalen welke ladders "goed" of "fout" werden gespeeld.

Maat en ritme

Kennis van en inzicht in de maatsoorten 2 3 4 3 6
4 4 4 8 8

Uitvoeringsaanwijzingen

Kennis van en inzicht in de navolgende begrippen en de bijbehorende termen en notatietekens:

- articulatie: legato, staccato, portato, marcato
- dynamiek: stabiele dynamiek (*pp*, *p*, *mp*, *mf*, *f*, *ff*) en overgangsdynamiek (crescendo, decrescendo, diminuendo, morendo, smorzando)
- tempo: vijf hoofdgroepen met de daarbij behorende temponamen en termen voor versnelling en vertraging van het tempo
- herhalings- en verwijzingstekens: o.a. da capo, dal segno, coda.

Speelmateriaal: Marlo Strauss
Klaus Schindler

Burlesken
Blues and Spirituals
Vier Episoden
Blues, Schwing and Ragtime

Gitaar

PRAKTISCH

Het spelen van:

twee voordrachtstukjes naar eigen keuze.

De grote terts toonladders van C - G - D - A en F in matig tempo (kwartnoten) en daarna in sneller tempo (achtste noten).

Na iedere toonladder moet de kandidaat tevens de hoofdaccorden uit de betreffende toonsoort goed kunnen spelen.

Prima vista: een licht voordrachtstukje.

THEORIE: zoals vermeld onder mandoline/mandola.

Speelmateriaal:	Anton Stingl	Spielbuch für Gitarre, deel 1
		12 Leichte Stücke, op. 15c
	Karl Scheit	Tonbildungsstudien
	Die Stunde der Gitarre, deel 1	

EXAMENEISEN voor diploma B

Mandoline of mandola

PRAKTISCH

Het spelen van:

Twee zelf gekozen voordrachtstukken waaruit een voor deze graad vereiste technische vaardigheid en voordracht getoond kunnen worden.

De grote tertstoonladders van C - G - D - A en F in zestiende noten en E - Bes - Es in achtste noten.

De melodische kleine tertstoonladders van a - e - b - fis - d en g in achtste noten.

Prima vista:

een stukje, waaruit technische vaardigheid (alleen 1^e positie) en een goede plectrum behandeling moet blijken en waaruit een goede opvatting van tempo, nuancering en frasering moet blijken.

Men krijgt de gelegenheid het een en ander even rustig in te zien.

THEORIE

Notatie en notenstelsel

Het vlot kunnen lezen van het muziekschrift in de sleutel en binnen de omvang van het eigen instrument tot en met 3 kruisen en 3 mollen op grond van inzicht in:

- notatie van de vaste voortekens, notatie van dubbelalteraties en bijbehorende benamingen
- notatie enkelvoudige herstelling, dubbele herstelling, notatie van diatonische en chromatische halve afstanden en enharmonisch gelijke tonen
- plaatsing van stokken en vlaggetjes, metrische notatie.

Toonladders

Kennis van en inzicht in de bouw van de majeur- en de mineurtoonladders (oorspronkelijke, harmonische en melodische) tot en met drie kruisen en 2 mollen.

Intervallen

Kennis van en inzicht in de samenstelling van de diatonische intervallen vanuit de grondtoon binnen de majeurtoonladder en het auditief kunnen toepassen van deze intervallen, blijkend uit:

- het vanuit de muzieknotatie kunnen herkennen en bouwen van de diatonische intervallen tot en met het octaaf vanuit de grondtoon van de majeurtoonladders van C, F en G.
- het op gehoor kunnen noteren (schrijfdictie) van de diatonische intervallen tot en met de kwint in stijgende richting vanuit de grondtoon van de majeurtoonladder van C of het vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictie) welk interval gespeeld wordt.
- het op gehoor kunnen noteren (schrijfdictie) van een eenvoudig melodisch dictie in C majeur of het vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictie) welke melodie gespeeld wordt.

Maat en ritme

Kennis van en inzicht in de maatsoorten 2 3 4 3 6
4 4 4 8 8

alsmede in samenhang hiermee kennis van de vorm en waarde van de voor deze fase meest gebruikte noten en rusten, blijkend uit:

- het in relatie tot de bovengenoemde enkelvoudige en samengestelde maatsoorten kunnen toelichten van de begrippen maat, maatstreep, maatteken, maataccent, opmaat, hoofd- en onderverdeling, hoofd- en nevenaccent, zwaar-licht
- het kunnen noteren (schrijfdictie) van een eenvoudig ritmisch dictie in twee- of driekwarts maat.

Uitvoeringsaanwijzingen

Aan de voor het A-examen genoemde begrippen en de bijbehorende termen en notatietekens worden de volgende toegevoegd:

- articulatie: staccatissimo, tenuto, non legato, leggiero.
- dynamiek: *sf* of *sfz*, *rfz* of *rinf*, *>* of *^*, *fp* of *sfp*
- toevoegingen: *piu*, *assai*, *molto*, *meno*, *poco*, *non troppo*, *pochettino*
- karakter-aanduidingen: *agitato*, *animato*, *con moto*, *dolce*, *espressivo*, *feroce*, *gracioso*, *maestoso*, *mosso*, *sostenuto*
- herhalingstekens en afkortingen.

Speelmateriaal:	Marlo Strauss	Fünf Klangbilder
	Klaus Schindler	Suite Popular
	Marianne Verpoest	Vakantie

Gitaar

PRAKTISCH

Het spelen van:

Twee zelf gekozen voordrachtstukken waaruit een voor deze graad vereiste technische vaardigheid en voordracht getoond kan worden.

De grote terts toonladders van C - G - D - A - E - F en Bes in achtste noten.

De melodische kleine terts toonladders van a - e en d in achtste noten.

Tevens na iedere toonladder vaardig en welluidend de hoofdaccorden uit deze toonsoorten kunnen spelen.

Prima vista: een voordrachtstukje, waaruit de opvatting van tempo, nuancering en frasering moet blijken. Dit krijgt men eerst even in te zien.

THEORIE: zoals vermeld onder mandoline/mandola.

Speelmateriaal:	F. Sor / K.Scheit	12 Leichte Etüden, op. 60
	Carcassi-Brevier	Band 1
	H. Zanoskar	Gitarrenspiel Alter Meister, Band 1

<p>Voor de hierna volgende examens wordt verwacht dat de kandidaat met een door hem/haar zelf gestemd instrument bij het praktisch examen verschijnt.</p>
--

EXAMENEISEN voor diploma C

Mandoline of mandola

PRAKTISCH

Het spelen van:

Twee zelfgekozen voordrachtstukken en één etude waaruit naast technische vaardigheid en voordracht een grondige kennis van de 1e, 2e en 3e positie getoond moet worden.

De grote tertstoonladders van C – G – D – A – E – F – Bes en Es.

De melodische kleine tertstoonladders van a – e – b – fis – cis – d – g en c, allen in zestiende noten.

Prima vista: oefeningen en/of een voordrachtstuk waaruit de kandidaat blijkt geeft het spel t/m de 3^e positie en de verschillende manieren van plectrumbehandeling volledig te beheersen.

THEORIE

Toonladders

Kennis van en inzicht in de bouw van de majeur- en de mineurtoonladders (oorspronkelijke, harmonische en melodische) tot en met drie kruisen en drie mollen. Dit moet blijken uit:

- het kunnen bouwen van de mineurladders vanuit de paralleliteit met de majeureladders en vanuit de oorspronkelijke mineurtoonladders naar de harmonische en melodische mineurvarianten
- het kunnen omgaan met de begrippen: kleine tertstoonladder, toevallige verhoging of verlaging, toonsoort en grondtoon
- van een reeks toonladders welke op verschillende hoogten ten gehore gebracht worden kunnen bepalen of deze majeur, mineur-oorspronkelijk (aeolisch), mineur-harmonisch of mineur-melodisch zijn.

Intervallen

Kennis van en inzicht in de samenstelling van de diatonische intervallen rein, klein en groot binnen het octaaf, zoals deze voorkomen in de majeur- en mineurtoonladder (oorspronkelijke/aeolische) en het auditief kunnen toepassen van deze intervallen, blijkend uit:

- het vanuit de muzieknotatie kunnen herkennen en bouwen van de diatonische intervallen vanuit de grondtoon van de majeur- en mineurtoonladders tot en met drie kruisen en drie mollen
- het op gehoor kunnen noteren (schrijfdictee) van de diatonische intervallen in stijgende richting vanuit de grondtoon van de majeur- en mineurtoonladder (aeolisch) of het vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welk interval gespeeld wordt
- het op gehoor kunnen noteren (schrijfdictee) van een eenvoudig melodisch dictee in majeur mineur tot en met 1 kruis of 1 mol of het vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welke melodie gespeeld wordt.

Maat en ritme

Aan de voor het B-examen genoemde maatsoorten worden de volgende toegevoegd:

- regelmatig: 2 6 9 12
 2 4 8 8
- onregelmatig: 5 7 5 7
 4 4 8 8

Kennis van en inzicht in de hoofd- en nevenverdeling van deze maatsoorten, blijkend uit:

- bekendheid met veel voorkomende verdelingen van de kwartnoot, groeperingen binnen de achtste maat, gepunteerde figuren, syncopen en de antimetrische figuren duool en triool op 1 tel.

-het kunnen omgaan met de begrippen arsis, thesis, opmaat en enkelvoudig-, samengesteld-, binair- en ternair-ritme.

-het kunnen noteren (schrijfdictee) van een ritmisch dictee in

2	3	of	6	maat.
4	4		8	

Melodiebouw, frasering, vormen

Het herkennen van een eendelige liedvorm van 2x2 en 2x4 maten blijkend uit het kunnen aanduiden van de muzikale zinsbouw door het plaatsen van fraseringsbogen of komma's.

Uitvoeringsaanwijzingen

Aan de voor het B-examen genoemde begrippen en de bijbehorende termen en notatietekens worden de volgende toegevoegd:

-articulatie: martellato, pizzicato

-dynamiek: *ppp*, *fff*, poco a poco, sempre piu, sempre meno

-tempo/karakter: allegando, comodo, energico, grandioso, passionato, pastorale, scherzando, ad libitum, a piacere, l'istesso tempo.

Versieringen

Kennis van en inzicht in de notatie en uitvoering van de korte voorslag, pralltriller, mordent, dubbelslag boven de noot en na de gepunteerde noot, naslag en triller.

Aanvullend studie- en speelmateriaal voor mandoline/mandola:

- Marlo Strauss Sechs Präludien
- Gabriele Leone Air No. 4
- Ralph Paulsen-Bahnsen Piezas ritmicas

Gitaar

PRAKTISCH

Het spelen van:

Twee zelf gekozen voordrachtstukken en één etude, waaruit naast voordracht en technische vaardigheid kennis van het positiespel, gebonden tonen en melodische versieringen moet blijken.

De grote terts toonladders van C -G -D -A -E -F -Bes en Es in achtste en zestiende noten.

De melodische kl. terts toonladders van a -e -b -fis -cis -d en g in achtste noten.

Iedere toonladder afsluiten met de hoofdaccorden uit de betreffende toonsoort, in verschillende ritmische samenstellingen.

Prima vista: een voordrachtstuk en enige stukjes, waarin positiespel, gebonden tonen en eenvoudige ornamentiek voorkomen.

THEORIE: zoals vermeld onder Mandoline/mandola.

Aanvullend studie- en speelmateriaal voor gitaar:

M. Carcassi op. 60

- 25 Etudes (ook voor graad D)

Die Stunde der Gitarre

- Band II

Joh. Seb. Bach

- Vier kleine leichte Stücke (K. Scheit).

EXAMENEISEN voor diploma D

Mandoline of mandola

PRAKTISCH

Uit het hoofd kunnen spelen:

de grote tertstoonladders (in zestiende noten, met positieospel) van: C - G - D - A - E - B - F - Bes - Es en As (allen over 2 octaven).

de melodische kleine tertstoonladders (in zestiende noten, met pos. spel) van: a - e - b - fis - cis - gis - d - g - c en f (over 2 octaven)

de harmonische kleine tertstoonladders (in achtste noten met pos. spel), idem.

De kandidaat moet drie voordrachtstukken en één etude spelen waaruit blijkt dat de kandidaat het spel in de 1e t/m de 5e positie volledig beheerst, alsmede een juiste plectrumbehandeling.

Glissandi, trillers, dubbelgrepen, abbreviaturen en ornamentiek.

Prima vista: een voordrachtstuk.

THEORIE EXAMEN D (schriftelijk en mondeling)

Toonladders

Kennis van en inzicht in de bouw van de majeur-, de mineur- (oorspronkelijke, harmonische en melodische) en de chromatische toonladders tot en met vier kruisen en vier mollen en de zigeuner-mineur tot en met 1 kruis en 1 mol, blijkend uit:

- het volgens opdracht kunnen noteren en benoemen van deze toonladders
- van een reeks toonladders welke vanuit dezelfde grondtoon worden voorgespeeld, op het gehoor kunnen bepalen tot welke soort (van bovengenoemde toonladders) ze behoren
- het kunnen hanteren van de begrippen: kwintencirkel en modulatie.

Intervallen

Kennis van en inzicht in de samenstelling van de diatonische intervallen rein, klein en groot binnen het octaaf, zoals deze voorkomen in de majeur- en mineurtoonladder (oorspronkelijke/aeolische) en het auditief kunnen toepassen van deze intervallen, blijkend uit:

- het vanuit de muzieknootatie kunnen herkennen en bouwen van de diatonische intervallen vanuit de grondtoon van de majeur- en mineurtoonladders tot en met drie kruisen en drie mollen
- het op gehoor kunnen noteren (schrijfdictee) van de diatonische intervallen in stijgende richting vanuit de grondtoon van de majeur- en mineurtoonladder (aeolisch) of het vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welk interval gespeeld wordt
- het op gehoor kunnen noteren (schrijfdictee) van een eenvoudig melodisch dictee in majeur mineur tot en met 1 kruis of 1 mol of het vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welke melodie gespeeld wordt.

Maat en ritme

Aan de voor het C-examen genoemde maatsoorten worden de volgende toegevoegd:

- regelmatig: 3 4 2 4
2 2 8 8
- onregelmatig: 8 9
8 8.

Kennis van en inzicht in de hoofd- en nevenverdeling van deze maatsoorten (regelmatige en onregelmatige indelingen), blijkend uit:

- bekendheid met ritmische structuren.
- inzicht in de meest voorkomende antimetrische figuren te weten kwartool, sextool, dubbele triool, kwarten triool, achtsten duool en kwarten duool, ook in de onderverdelingen.
- het kunnen noteren (schrijfdictee) van een ritmisch dictee in 2 3 4 of 6 met
4 4 4 8

gebruikmaking van ritmische figuren.

Melodiebouw, frasering, vormen

Kennis van en inzicht in muzikale zinsbouw (symmetrisch), blijkend uit:

- het analyseren van de structuur van een muzikale volzin door de structuurdelen (voor- en nazin, vraag en antwoord) te onderscheiden)
- het kunnen aangeven van de plaats van de muzikale cesuren door middel van fraseringsboog, komma en/of inkepingsteken.

Overige

Het transponeren van een melodie (bv. van C naar D of van G naar F).

Het benoemen van hoofd- en afgeleide intervallen, alsmede omkeringen.

Accoordenleer:

- drieklanken in grond- en kwintligging
- het samenstellen van drieklanken op alle tonen van de grote- en kleine-tertstonladders.

Uitgebreide kennis van ornamentiek

Terminologie: uitgebreide kennis van karakter aanduidingen, tempo, tempo nuanceringen, stabiele- en overgangsdynamiek.

Men kan voor dit examen eerst het deel Theorie afleggen en op een later tijdstip het praktische gedeelte, of andersom. Dit moet bij de inschrijving kenbaar worden gemaakt. Het volledige inschrijfgeld moet echter worden gestort.

Aanvullend studie- en speel materiaal voor mandoline/mandola:

Marlo Strauss	Aphorismen La Follia
Oliver Kälberer	Kleine Suite 1 en 2

Gitaar

PRAKTISCH

Uit het hoofd kunnen spelen:

De grote tertstoonladders (in achtste- en zestiende noten van, C - G - D - A - B - F - Bes - Es en As over 2 octaven, E over 3 octaven.

De kleine tertstoonladders (melodisch en harmonisch) in achtste noten, van a - b - fis - cis - gis - d - g - c en f over 2 octaven, e - over 3 octaven

De kandidaat moet drie voordrachtstukken spelen.

Tevens het kunnen spelen van:

Accoordvormen uit de toonaarden zoals hierboven genoemd.

De toonladder van C gr. t. over 2 octaven in tertsen- en sextengang en (over 1 octaaf) in octaven.

Glissandi, gebonden tonen en ornamentiek (melodische versieringen).

Prima vista: een voordrachtstuk.

Theorie: zie onder Mandoline/mandola.

Aanvullend studie- en speel materiaal voor gitaar:

M. Giuliani, op. 100	24 studies
Fr. Molino	18 Preludes
M. Ponce	Preludes 7-12
Luis Milan	Pavane II en III

EXAMENEISEN voor diploma E

Mandoline of mandola

Eisen zoals voor Diploma C en D.

Verder: de oefenstof tot en met de 7^e positie uit de reeds vermelde methodes, alsmede arpeggio's, cadensen, dubbelgrepen en tremolo over 3 en 4 snaren.

PRAKTISCH:

Uit het hoofd kunnen spelen:

De grote tertstoonladders (met gebruik van alle posities) in zestiende noten van:

C (over 2 octaven) - G (3 oct.) - D (2 oct.) - A (3 oct.) - E (2 oct.) - B (2 oct.) - Fis (2 oct.) – F (2 oct.) - Bes (2 oct.) - Es (2 oct.) - As (3 oct.) - Des (2 oct.) - Ges (2 oct.).

Na iedere toonladder dient men kort gebroken drieklanken van het betreffende grondaccoord in triolen te spelen.

De melodische- en harmonische kleine tertstoonladders (met gebruik van alle posities) in zestiende noten van:

a (3 oct.) - e (2 oct.) - b (2 oct.) - fis (2 oct.) - cis (2 oct.) - gis (2 oct.) - dis (2 oct.) (2 oct.) - g (3 oct.) – c (2 oct.) - f (2 oct.) - bes (2 oct.) - es (2 oct.)

Na iedere harmonische kl. t. toonladder dient men kort gebroken drieklanken van het betreffende grondaccoord in triolen te spelen.

De chromatische toonladder vanuit C over 2 octaven, stijgend en dalend, in zestiende noten.

Dubbelgrepen: de toonladder van C grote terts in TERTSEN (vanuit de grondtoon over 2 octaven) en in OCTAVEN (stijgend en dalend).

Het spelen van een voordrachtstuk en het spelen van een étude, waaruit blijkt

-dat het spel t./m. de 7e positie volledig wordt beheerst,

-alsmede de oefenstof voor arpeggio's, cadensen, trillers, glissandi, versieringen, dubbelgrepen en tremolo over 3 en 4 snaren.

Eén zelf gekozen voordrachtstuk.

Prima vista-spel.

Voorbeelden van studie- en speelmateriaal:

Juan Carlos Muñoz	Estampes
Pietro Denis	Capriccio No.1
Raffaele Calace	Piccolo Gavotta

THEORIE EXAMEN E.

Eisen zoals voor diploma C en D. Verder:

Schriftelijk:

1. Samenstelling van Chromatische toonladders (stijgend en dalend) uitgaande van: A - E – B - Bes -Es en As (gr. t.)

2. Samenstelling van bijzondere toonladders als:

-de Zigeunertoonladder (stijgend) uitgaande van a -e -b -d -g -c (kl. t.)

-de Hele-toons-toonladder (reeks) - stijgend, uitgaande van c - d - e - f - g en a.

-de Achttonige of octotonische toonladder (stijgend) uitgaand van C, zowel in de volgorde 1 - ½ als ½ - 1 enz.

3. Het kunnen samenstellen van de kwinten- en kwartencirkel voor de grote- en kleine toonladders. Verwantschap der grote- en kleine tertstoonladders in 1^e en 2^e graad. De begrippen modulatie-alteratie-atonaal, bitonaal en poly- of pluritonaal.

4. Het transponeren van een melodie met gitaarbegeleiding.

5. Intervallen en onderintervallen:

Hoofd- en afgeleide intervallen alsmede omkeringen in alle toonsoorten kunnen bepalen vanuit een gegeven toon.

6. Accoorden:

Samenstelling van drieklanken en hun omkeringen (sext- en kwartsext acc.) op alle tonen van de grote- en kleine tertstoonladders.

Verbindingen der hoofddrieklanken in enge ligging (cadensen).

Het dominant-septime-accord en zijn omkeringen.

7. Ornamentiek:

Bij de indeling van de verschillende soorten van versieringen dient men de juiste uitvoering daarvan weer te kunnen geven.

8. Vormleer:

Lied- en variatievormen (één-, twee- en driedelige liedvormen en dansen).

9. Instrumentenleer:

Groepering en indeling van alle muziekinstrumenten.

Mondeling:

Vragen over:

1. Ritmiek, maatsoorten en maatslag.

Trefoefeningen (tot en met kwinten), ritmisch lezen.

Eenstemmig muziekdictee.

2. Muziekgeschiedenis:

- Het kunnen maken van een globaaloverzicht met indeling der tijdperken.

- Bijzonderheden over het tijdvak 1600-1800 (Hoog Renaissance-Barok-Rococo-Vroeg Romantiek en classisisme)

- De voornaamste componisten uit die tijd en hun bekendste werken, speciaal ook op het gebied van de gitaar en mandoline.

Men kan voor dit examen eerst het deel Theorie afleggen en op een later tijdstip het praktische gedeelte, of andersom. Dit moet bij de inschrijving kenbaar worden gemaakt. Het volledige inschrijfgeld moet echter worden gestort.

Kandidaten voor de volgende diploma's F en G raden wij aan om deel te nemen aan de dirigentencursus welke regelmatig door het Verbond wordt georganiseerd.

Gitaar

Eisen zoals voor diploma C en D. Verder:

PRAKTISCH:

1. Het kunnen opzetten en onderscheiden van snaren (zowel metalen, als nylon) voor de gitaar. Het stemmen van de gitaar.

2. Uit het hoofd kunnen spelen:

-alle grote tertstoonladders.

-alle kleine tertstoonladders (harmonisch en melodisch), allen in een zo groot mogelijke toonomvang, in zestiende noten (stijgend en dalend).

-iedere toonladder moet afgesloten worden met een accoordencadens.

-de grote tertstoonladders van C -G -D -A en F in tertsen, sexten, octaven en decimen.

3. Vier voordrachtstukken en drie études

4. Op het examen zullen verschillende études worden voorgelegd, waaruit men blijk moet geven dat men de volgende onderdelen van het gitaarspel goed beheerst:

Gebonden tonen (enkel- en dubbelgrepen) - glissando -ornamentiek - flageoletten.

5. Prima vista-spel -- Gehooroefening (over 2 octaven) - Intervallen spelen vanuit aangegeven tonen.

Aanvullend studie- en speel materiaal voor gitaar:

- F. Sor, op. 29 - 12 Etudes
- D. Visser - 4 Etudes voor gitaar
- M. Ponce - Preludes 1 t.m. 6

EXAMENEISEN voor diploma F

In deze graad kan men examen afleggen voor:

F-1: Assistent-dirigent(e) voor mandoline-orkesten van het Nederlands Verbond

F-2: Solospel mandoline (bij-instrument mandola) of gitaar

THEORIE:

Aanvulling op de verwijzing naar studieboeken voor theorie.

Algemeen (Speciaal voor F-1)

Alma Musica (Uit de wereld der muziek) Henk Broekstra, uitg. P. Noordhoff.

Muzikaal fundament H. Geraedts, S. de Jong, Drs. J. Sieking, uitg. H. J. Dieben n.v.

Muziek voor jou, deel I en II, J. J. Stam, uitg. de Spaarnestad.

Luister...., muziek, 3 delen. Marinus Voorberg, uitg. H. ten Brink n.v.

Opvoeding tot muziek, drs. W. Croonen, uitg. de Toorts.

Ontwikkeling der Muziekpedagogie. M. A. Prick van Wely, uitg. J. Muusses.

Muziekonderwijs als hulp aan de mens, Carla Idenburg, uitg. J. B. Wolters.

Over dirigeren, dirigenten en orkesten Louis Metz, uitg. de Tijdstroom.

F-2.

Inleiding tot de theorie en de geschiedenis van de muziek. Jaap de Lange. uitg. J. B. Wolters.

Muziek kennen en genieten, H. Schouten, uitg. J. B. Wolters.

F-1 en F-2: Instrumenten en instrumentatie.

Grepen uit de Geschiedenis van de snaarinstrumenten en het snarenspeel, Wouter Hutschenruyter, uitg. J. J. Lispet.

Instrumentationslehre für Zupfinstrumente, K. Wölki, uitg. H. Ragotzky.

Das Zupforchester, Seine Auf und Ausbau, Bruno Henze, uitg. Mitteldeutscher Verlag, Halle.

F-1 en F-2: Muziektheorie.

Muziek, Kurt Pahlen, uitg. H. J. Paris.

THEORIE voor de graden F-1 en F-2.

Uitgebreide kennis van het toonstelsel, notenstelsel (o.m. G-, F- en C (alt)- sleutel) en notenschrift (instrumentale notatie).

Methodiek:

Een uitleg kunnen geven, hoe men aan beginners het notenschrift, notenwaarden, rusttekens, maat en maatsoorten leert.

Volledige kennis van maat (metrum) - ritme - maatsoorten (regelmatige en onregelmatige) en maatslag daarvan; tempo (termen en karakteraanwijzingen) en metronoom.

Ritmiek: tikoefeningen in verschillende (regelmatige) maatsoorten, d.m.v. de rechterhand, waarbij de linkerhand de metrische accenten moet aangeven. Bij voorbeeld uit:

150 Eénstemmige muziekdictee's, H. Schouten en Maat en ritme, deel I, F. v.d. Horst.

Uitgebreide kennis over dynamiek, articulatie en frasering.

Idem over abbreviaturen (afkortingen) en ornamentiek (versieringen).

Acoustiek: Elementaire kennis over: ontstaan en voortbrenging van een toon, d.m.v. een

snaar. Toonhoogte, periodieke trillingen, boventonen en flageolettonen.

Volledige kennis van de diatonische toonladders en hun verwantschappen, chromatische toonladders en bijzondere toonreeksen, alsmede elementaire kennis over de authentieke Middeleeuwse- of Kerktoonladders.

Transponeren van een melodie met gitaarbegeleiding, een 2-stemmige melodie en een gitaarsolo.

Transponeren en instrumentatie:

Vanuit een pianozetting (3-stemmig in de G-sleutel en 4^e stem als begeleiding in de F-sleutel) een stuk transponeren en in partituur zetten voor 1^e, 2^e mandoline, mandola en gitaar.

Intervallen en onder-intervallen volledig kunnen bepalen.

Hoofdintervallen in grote tertsonsoorten kunnen zingen vanuit een gegeven grondtoon.

Enige muziekdictees in grote tertsonsoorten.

A prima vista enige eenvoudige solfeges zingen.

Samenstelling van drieklanken en hun omkeringen op alle tonen van de grote- en kleine tertsonsoorten.

Vanuit een gegeven toon de toontrappen van grote- en kleine tertsonsoorten drieklanken kunnen treffen (zingen).

Na de grondligging ook hun omkeringen van grote- en kleine tertsonsoorten drieklanken kunnen zingen

Harmonieleer:

-Verbindingen van hoofddrieklanken uit grote- en kleine tertsonsoorten (4-stemmige zetting, nauwe ligging) in kwint - octaaf en tertsliggingen uitwerken op I - IV - I - V - I en I - IV - f - V - I.

-Omkeringen van dominant-septime accoorden kunnen noteren. Samenstelling van dominant none-accorden in grote- en kleine tertsonsoorten.

-Uitwerkingen maken van de authentieke cadens in verschillende toonaarden, op I - IV - V en I - IV - V - I.

-Kennis van de gang der stemmen (gelijke - tegen -en zijdelingse beweging), verboden kwinten- en octaven parallellen.

-Enige korte melodieën (sopraan) harmoniseren, met gebruikmaking van nauwe en wijde ligging in de hoofddrieklanken, waarbij de grondtoon in de bas blijft, (dus geen omkeringen).

Vormleer:

-Bouw van motieven, zinnen en perioden. Liedvormen (één-, twee- en driedelig).

Kenmerken van dansvormen. Ontwikkeling van de suite, Branle (pavane en gaillarde) - Allemande - Courante - Sarabande - Gigue - Menuet - Gavotte - Bourée - Passepied - Rigaudon - Chaconne - Passacaglia - Polonaise - Mazurka - Wals - Mars - Polka - Italiaanse en Spaanse dansen - Czardas en Ecosaise.

-Kennis van rondo- en variatievormen.

Instrumentenleer:

Groepering en indeling van alle muziekinstrumenten en hun bijzonderheden, speciaal wat betreft de bij-instrumenten voor mandoline orkesten als: slagwerkinstrumentarium, fluit, hobo, klarinet en fagot.

Samenstellingen van het mandoline-orkest, functies van de verschillende instrumenten, hun notaties en stemmingen.

Bouw en geschiedenis van de mandoline en de gitaar.

Muziekgeschiedenis.

Indeling der tijdperken in de muziekgeschiedenis.

Bijzonderheden over instrumentale muziek uit het tijdvak 1500 tot +/- 1920 (Vroeg Renaissance t/m. laat Romantiek en Vroeg modern).

De voornaamste componisten uit dit tijdvak en hun bekendste werken, speciaal ook op het gebied van de gitaar en mandoline.

Kennis van meerdere leergangen op het gebied van de mandoline en de gitaar.

De mogelijkheden voor deze instrumenten, zowel voor solo als in orkestverband. Repertoirekennis voor de elementaire studie van deze instrumenten en repertoirekennis (componisten en genres) voor het mandoline-orkest, vanaf begin tot en met de middenklasse (1^e afdeling).

PRAKTIJK EXAMEN F-1. Assistent(e) en aankomend Dirigent(e) voor Mandoline Orkesten van het Nederlands Verbond.

INSTRUMENTAAL

1. a. Het kunnen opzetten en onderscheiden van snaren voor mandoline, mandola en gitaar (nylon en metaal).
b. Het stemmen van deze drie instrumenten naar een aangegeven toon a'.
2. Speelvaardigheid op mandoline/mandola en gitaar.
 - a. De kandidaat moet op het hoofdinstrument naar eigen keuze drie voordrachtstukken en drie études van verschillend technisch karakter spelen.
 - b. Op het neven-instrument: naar eigen keuze twee voordrachtstukken en twee études van verschillend technisch karakter.

Wanneer de kandidaat voor het hoofdinstrument reeds graad E van deze examens heeft behaald, dan vervalt het sub.2a genoemde en moet alleen de sub.2b genoemde proef worden afgelegd.

3. a. Prima vista-spel voor beide instrumenten.
b. Gehooroefeningen.

DIRECTIE

Het instuderen van twee werkjes van verschillende stijl met een klein ensemble (kwartetbezetting: mandoline I-II, mandola, gitaar). Deze werkjes liggen in de moeilijkheidsgraad van zeer licht tot licht. (repertoire jeugd- of beginorkesten en 3^e afdeling). De partituren krijgt men eerst een half uur ter inzage.

Werkzaamheden.

Stemming van het ensemble controleren.

Het voorspelen van iedere partij resp. op mandoline, mandola en gitaar.

Het geven van speltechnische aanwijzingen aan de spelenden.

Groepsgewijze iedere partij eerst afzonderlijk doornemen; daarna in kleine combinaties b.v I^e en 2^e, 1^e en gitaar, enz.

Met het volledige ensemble een uitvoering geven van de betreffende werkjes. Hieruit moet een juiste opvatting en een goede beheersing van de slagtechniek blijken.

PRAKTIJK EXAMEN F-2

voor SOLO MANDOLINE en bij-instrument MANDOLA

Eisen als voor C, D en E.

Verder **PRAKTISCH**:

Het spelen van alle grote- en kleine tertss toonladders (melodisch en harmonisch) in een zo groot mogelijke omvang (met gebruik van alle posities). Iedere toonladder afsluiten met een accoordencadens en tevens het betreffende grondaccoord spelen in kortgebroken drieklanken (triolen) en daarna langgebroken in achtste noten.

De chromatische toonladder van C over 2 octaven (stijgend en dalend).

Toonladder van C groot in tertssprongen; F groot in tertssprongen; G groot in tertssprongen en G groot in sextsprongen.

Techniek

- Alle plectrumtechnieken
- Voorslagen
- Ornamentiek

Trillers

- Glissando (portamento)
- Arpeggio
- Dubbelgrepen en tremolo over 4 snaren.
- Cadensen
- Flageoletten
- Pizzicato

Verplichte voordrachtstukken:

Twee zelf gekozen voordrachtstukken en één étude.
Prima vista.

PRAKTIJK EXAMEN F - 2 voor SOLOSPEL GITAAR

Eisen als voor C, D en E.

Verder **PRAKTISCH**:

Het kunnen spelen van:

-Alle grote- en kleine tertsen toonladders (melodisch en harmonisch) in een zo groot mogelijke toonomvang, met verschillende aanslagmanieren en in verschillende ritmen. Iedere toonladder afsluiten met een accoordencadens.

Verder gebroken accoorden (majeur, mineur en verm. septime).

Chromatische toonreeksen, uitgaande van willekeurige tonen, met verschillende aanslagmanieren.

Alle grote tertsen toonladders in tertsen, sexten, octaven en decimen.

Evenzo de kleine tertsen toonladders (mel. en harm.) van: a - e - b - fis - d - g en c.

Alle grote en kleine tertsen toonl. (mel. en harm.) over één octaaf in tegenbeweging.

Alle grote en kleine tertsen toonl. (harm.) in sextaccoorden.

De hele toons toonreeks over drie octaven, uitgaande van E en F.

Voordrachtstukken waarin de volgende technieken voorkomen:

Barré techniek

Uitvoering van verschillende versieringen

Bindingen en versieringen

Cadensen en flageoletten

Vibrato, portamento, glissando

Wisselslag

Tremolo

Staccato, pizzicato-étouffé

Arpeggio

Rasgueado

Eén zelf gekozen voordrachtstuk en één étude.

Prima vista

Aanvullend studie- en speelmateriaal:

F. Sor op. 9 - Mozart Variationen

Tansman - Cavatina

D. Visser - Expressieve muziek.

EXAMENEISEN voor diploma G

In deze graad kan men examen afleggen voor:

G-1: dirigent mandoline-orkest

G-2: instructeur, voor het opleiden van mandoline- en/of gitaarspelers in het mandoline-orkest

Zie: Leerplan voor

OPLEIDING AMATEUR-DIRIGENT VOOR MANDOLINE-ORKEST

Uitgegeven door het Nederlands Verbond van Mandoline-orkesten